

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

21. An Confessarius virtute Iubilaei possit absolvere à casibus Episcopo reservatis? Et an hoc etiam extendatur ad casus, & censuras reservatas ab Episcopo, etiam post Iubilaei publicationem? Ex p. 3. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Sacerdotali, de prob. in 6. dicitur potestatem ex privilegio datam ad providendum de maiori præbenda non esse extendendam ad minorem præbendam. Tertio, quia quando conceditur privilegium ad dispensandum in votis, solet in nonnullis concedi etiam ad dispensandum in iuramentis. Signum ergo est, necessarium esse tale privilegium expressum. Hæc opinio est satis probabilis.

2. Sed ego contrariæ tanquam probabiliori adhæreo, quam tuctur Basilius Pontius *de matrim. l. 8. c. 11. num. 5.* Suarez *de Religione, tom. 1. lib. 6. cap. 14. à n. 19.* Dico igitur delegatam potestatem in votis dispensandi, illaque commutandi, extendi tum ad iuramenta pia absolute facta, tum ad vota iuramento ex proposito confirmata, tum etiam ad vota iurata, tametsi iuramentum & votum eiusdem materiæ concomitanter se habeat; & ratio est, quia si solum esset votum, dispensabile esset, etiamsi solum esset iuramentum, ex eo autem quod sint concomitantia illa duo vincula, unum non mutat suam naturam ex consortio alterius; ut si quis teneatur irregularitate ex homicidio casuali, & ex voluntario, hæc coniunctio non tollit, quominus possit in casuali Episcopus dispensare iuxta formam Tridentini, & hanc sententiam probabilem vocat Filiucius *tom. 2. tract. 26. c. 9. n. 256.* & Sanchez *ubi supra, c. 54. n. 21.*

3. An verò si facultas delegata dispensandi, aut commutandi, esset limitata ad unicum votum, tunc posset auferri iuramentum de eadem materia illi concomitanter adiunctum. Respondet Suarez *lib. 6. de voto, c. 14. n. ult.* non posse tolli nisi adiunctum accessorie: at verò Sanchez *l. 8. de matr. disp. 2. c. 53. n. 21.* tenet posse vtrumque tolli, & suadet ratio adducta n. 21. quia scilicet sublato voto, seu remissa promissione, tollitur etiam indirectè iuramenti vinculum.

RESOL. XX.

An virtute Iubilæi possit Confessarius commutare iuramentum solvendi vsuras, aut metu iniusta extortum?
Et an possit Confessarius virtute Iubilæi commutare vota in favorem tertij facta nondum tamen acceptata, ut v. g. si quis vouerit se daturum Calicem certæ Ecclesiæ, vel elemosinam certæ personæ, aut construendam Ecclesiam, &c. sine consensu illius, in cuius favorem sunt facta? Ex part. 5. tr. 12. Ref. 7. aliis 56.

Quæ hic est sup. in tr. 3. Ref. 84. & in aliis 5. eius primæ not.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Ludouic. de la Cruz, Sanchez, & Suarez, quos citavi in 4. p. tr. 4. resol. 19. quibus nunc addo Layman. *lib. 4. tr. 3. c. 11. n. 8.* vbi docet quod facultas dispensandi in votis, aut illa commutandi, non attenditur ad relaxationem & commutationem iuramentorum, per quæ nullum ius parri, cui iuramenta præstantur, acquiritur, qualia sunt iuramenta adiecta contractui, in quo est turpitudinis, vel iniustitia in creditore, ut est iuramentum factum homini solvendi vsuras, aut metu extorta.

2. Sed licet hæc opinio sit probabilis, non minus probabilem contrariam existimo, quam præter Trullenck, Ledesinam, & Rodriguez, quos in dicta resolutione citavi, tenet etiam nouissimè Bossius in *Iubilæo selt. 2. cas. 6. n. 4.* vbi sic ait. His tamen non obstantibus non caret magna probabilitate affirmatiua sententia, quod si facultas delegata circa vota extendatur ad talia iuramenta, cum iniuria, vel iniustitia extorta, quia cum per talia iuramenta nullum ius, nullaque obligatio acquiritur homini, cui præstantur, neque etiam secundo; sed tota obligatio oritur, seu acquiritur Deo, qui in testem inuocatur, ac proinde solus Deus sit creditor, teneturque iurans seruare iuramentum solum propter Dei honorem, & intuitu Re-

ligionis, iuramenta videntur verè induere rationem voti, votisque equiparari, & licet iuramenta non sint facta Deo, sed homini, quoad obligationem tamen censentur tanquam iuramenta facta Deo, cum obligent intuitu solius honoris Dei, ergo cui conceditur facultas relaxandi, vel commutandi vota, quibus promissio soli Deo acquiritur, censentur etiam concedi hæc omnia iuramenta, per quæ soli Deo obligatio acquiritur.

3. Notandum est tamen hic obiter posse Confessarium virtute Iubilæi commutare vota in favorem tertij facta, nondum tamen acceptata, ut, v. g. si quis vouerit se daturum Calicem certæ Ecclesiæ, vel elemosinam certæ personæ, aut constructurum Ecclesiam in honorem talis Sancti, &c. In his casibus potest Confessarius dicta vota in alia commutare, sine consensu illius, in cuius favorem sunt facta. Ita Pontius *de matr. lib. 8. c. 8. §. 1. n. 8.* Filiucius *tom. 2. tr. 26. cap. 9. num. 257.* Barbof. *de potestate Episcopi, p. 1. alleg. 36. num. 2.* Moneta *de commutatione vltima volunt. cap. 6. num. 64.* & alij.

RESOL. XXI.

An Confessarius virtute Iubilæi possit absoluerè a casibus Episcopo reseruatis?
Et an hoc etiam extendatur ad casus, & censuras reseruatas ab Episcopo etiam post Iubilæi publicationem?
 Ex p. 3. tr. 4. Ref. 148. aliis 149.

§. 1. **N**egatiuam sententiam docet Bonac. *de cens. disp. 1. q. 3. art. 15. n. 10.* Cortolanus *de casibus reseru. p. 1. sent. 3. art. 15. num. 7.* & alij. Ratio est, quia Clemens VIII. in Bulla quadam decreuit, ne vllus prætextu cuiuscunque privilegij absoluat a casibus reseruatis Episcopo.

2. Sed hæc opinio refellenda est, & idèò merito contrariam amplectuntur Zanardus in *direct. part. 1. de sacram. Pœnit. c. 2. §. 34.* Floronus *de casibus reseru. part. 1. c. 4. §. 8. n. 7.* Henriquez *lib. 13. c. 14. n. 9.* Vgolinus *de casibus, tab. 1. cap. 10. §. 4.* Valquez in 3. part. tom. 4. q. 91. dub. 10. n. 6. Reginald. *tom. 1. l. 8. c. 5. selt. 1. n. 17.* Gratianus *p. 1. l. 4. c. 15. n. 28.* Suarez *de cens. disp. 7. selt. 5. num. 10.* & alij, quia cum in Iubilæis conferatur expressè absolutio a casibus reseruatis Pontifici, à fortiori censetur concessa facultas absolueri à censuris, & casibus Episcopalis. Et hanc opinionem aliqui, & optimè quidem, extendunt ad casus, & censuras reseruatas ab Episcopo, etiam post Iubilæi publicationem.

RESOL. XXII.

An Confessarius virtute Iubilæi, Bulla Cruciatæ, aut alterius privilegij possit commutare vota extra Sacramentali confessionem?
Et ita facièdo, an Confessarius peccet mortaliter, per detractionem, quæ in §. 2. huius Resolutionis traditur?
Ex quo etiam inferatur, an Regulares teneantur per se concluso scandalo, obseruare præcepta Synodalia, & an censuræ Synodales per Episcopum promulgatæ ligent Regulares?
Et deducitur, an verba imperatiua continent præceptum, Et quid dicendum est in Conciliis, & Decretis Pontificiis, an verba imperatiua semper accipièda sint præceptiua? Ex p. 5. tr. 12. Ref. 36.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam esse probabilem, mam & tutam in praxi, satis docui in 3. part. tract. 2. resol. 9. & iterum in 4. p. tr. 4. resol. 8. cum multis titis Doctoribus, quibus nunc addo illos, quos citavi in